

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.524/2015/9. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Csurilla Anetta ügyvéd (címe) által képviselt II. rendű felperes neve címe) II. rendű és III.rendű felperes neve (címe) III. rendű felpereseknek, a dr. C-né F. Zs. jogtanácsos által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perében a Miskolci Törvényszék 10.P.21.945/2011/78. számú ítélete ellen az alperes részéről 79. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét megváltoztatja, és a II-III. rendű felperesek keresetét teljesen elutasítja. Mellőzi az alperes perköltség fizetésére történő kötelezését, valamint annak megállapítását, hogy a felperesi pernyertesség arány 33 %-os mértékű.

Kötelezi a II-III. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül az alperesnek 40 000 (negyvenezer) Ft együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint térítsenek meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 40 000 (negyvenezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Dr. Cs. A. ügygondnok díját (címe) 20 000 (húszezer) Ft-ban állapítja meg az ítéltábla, és kötelezi a II-III. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül közvetlenül fizessenek meg az ügygondnok részére 20 000 (húszezer) Ft ügygondnoki díjat.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I. rendű felperes szomszédja **S. F.** 2004. évtől a szám alatti ingatlan tulajdonosa. Közöttük számos hatósági, bírósági eljárás volt folyamatban különféle építésügyi okok miatt.

Ezek egyikének eredményeként Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Építési és Környezetvédelmi Osztálya a 2007. március hó 27. napján kelt határozatával (....)

elutasította **S. F.** fennmaradási engedély iránti kérelmét az ingatlanán építési engedély nélkül elvégzett építési munkákra. Az alperes jogelődje **S. F.** fellebbezése folytán a 2007. június hó 06. napján kelt határozatával (.....) az első fokú határozatot helybenhagyta; a másodfokú határozatot **S. F.** 2007. június hó 14. napján vette át, s az ellen 2007. július hó 11. napján keresetet terjesztett elő az elsőfokú építési hatóságnál, amely az iratokat 2007. július hó 16. napján küldte meg az alperes jogelődje részére, erről többek között az I. rendű felperest is tájékoztatva.

A keresetlevél a csatolt iratokkal másnap megérkezett az alperes jogelődjéhez, de az csak 2008. január hó 31. napján került benyújtásra a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz. A perbe az I. rendű felperes beavatkozott az alperes oldalán (K.20.251/2008.).

Az I. rendű felperes sem az alperes jogsértésének időpontjában, sem pedig a kereset előterjesztésekor nem állt cselekvőképességet kizáró vagy korlátozó gondnokság alatt. Ő érrendszerei eredetű szellemi leépülésben szenvedett, a mindennapi élethez szükséges praktikus ismereteit elveszítette, az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan és teljes mértékben hiányzott.

2007. június hó 14. és 2008. január hó 31. napjai között az akkor 87 éves I. rendű felperesnél agyi érlemeszesedés talaján kialakult átmeneti verőeres keringészavarok jelentkeztek. Ez nem pszichés károsodás, hanem az agy szervi károsodásához vezet, amelynek talaján szellemi leépülés alakul ki, s az egyre súlyosbodik. Nála konkrét pszichés károsodás nem következett be. A pszichés állapota (súlyos szellemi leépülése) az agyi érlemeszesedéssel, átmeneti kisebb agyi verőeres keringészavarral hozható összefüggésbe, és nem hagyható figyelmen kívül az időskori testi és szellemi állapot korral romló természetes folyamata sem. Testi betegségei - bőrrák, gerincelfajulás, ISZB, GERD - nem voltak összefüggésben szellemi leépülésével. Ez a súlyos fokú szellemi leépülés nem állt közvetlen okozati összefüggésben a peres eljárással. Ő ebben az időszakban a szellemi képességeinek még birtokában volt, a peres eljárás pszichésen eredményezhetett organikus érzelmi zavart, ami enyhe fokú lehetett.

Az I. rendű felperes a módosított keresetében az alperest 1 500 000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni az iratok felterjesztésének késedelme miatt, amivel megsértette az emberi méltóságát.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 78. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 500 000 Ft tőkét és 25 000 Ft perköltséget, amelyet meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperesi pernyertesség aránya 33%-os, továbbá 101 492 Ft szakértői díj és 90 000 Ft le nem rótt kereseti illeték az állam terhén marad.

Határozatának indokolása szerint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. §-ának (5) bekezdése alapján az ügyintézési határidő a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz

történő megérkezése napján, illetve az eljárás hivatalból történő megindításának napján kezdődik.

A Pp. 330. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a közigazgatási határozat elleni keresetet az elsőfokú szervnél a közléstől számított 30 napon belül kell benyújtani, aki azt öt napon belül terjeszti fel a másodfokú közigazgatási határozatot hozó szervhez, aki az arra vonatkozó érdemi ellenkérelmével együtt további tizenöt napon belül továbbítja azt a bírósághoz. Amennyiben végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztenek elő, akkor a tizenöt napos határidő helyett nyolc nap áll rendelkezésre a kereset bírósághoz való továbbítására.

Az alpereshez 2007. július hó 17. napján érkezett az ügyben keletkezett előzményes irat eredeti és másolati példánya a bíróságnak címzett kereseti kérelemmel együtt, ám az csupán 2008. január hó 31. napján került benyújtásra a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz, azaz több hónapos határidő-mulasztás történt, ami megalapozza a régi Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése szerinti felelősséget.

Az EBH2000.312. eseti döntésben foglaltak szerint az államigazgatási szerv polgári jogi kártérítési felelősséggel tartozik a fél azon káráért, amely abból kifolyólag érte, hogy indokolatlanul késlekedtek az ügynek az arra illetékes állami szervhez való áttételével. A BH2002.226. eseti döntésben foglaltak szerint a mulasztásban megnyilvánuló jogellenes magatartás fennáll abban az esetben, ha az ügyintézési határidő betartásánál nem úgy járt el a hatóság, ahogy az tőle elvárható lett volna.

Az alperes jogelődje kirívóan súlyos jogsértést követett el, és azt nem menti, hogy erre a **S. F.** részére a hiánypótlás érdekében biztosított határidő miatt került sor, mert a törvény taxatívén meghatározza a felterjesztési határidőket.

Emiatt az I. rendű felperes kárigénye megalapozott volt annak jogalapjában. Hivatkozása szerint az alperes mulasztásban megnyilvánuló magatartásával összefüggésben pszichés állapotrosszabbodás következett be nála, és a közigazgatási szervbe vetett hite is megrendült.

Tény, hogy **S. F.** építési ügyével kapcsolatban a vita több éve fennáll. A két ingatlan közötti drótkerítés helyére a szomszéd 2,5 méter magas kerítést húzott fel, ami ellehetetlenítette a kertet, a szellőzés, benapozás nagymértékben csökkent. A II. rendű felperes akkor még tanúként tett vallomása szerint az ingatlan állapotának ilyen mértékű leromlása az I. rendű felperest megviselte, az egészségi állapotában folyamatos rosszabbodás következett be, amit **V. A.** tanú is megerősített.

A beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint az alperes késedelmes iratfelterjesztésével okozati összefüggésben megállapítható az I. rendű felperes pszichés állapotának enyhe fokú romlása.

A közigazgatási hatóságokba vetett hit megrendülése köztudomású ténynek minősül, aminek oka túlnyomó részben az elhúzódozó építésügyi eljárás, amelyben közrejátszott a késedelmes ügyintézés, valamint **S. F.** magatartása is.

Az elsőfokú bíróság 500 000 Ft nem vagyoni kárt tartott arányban állónak az elkövetett jogsértéssel, ami megfelelő kártérítésként szolgál az I. rendű felperes pszichés állapotrosszabbodásának orvoslására, amelyet meghaladóan a keresetet elutasította.

A perköltség tekintetében alkalmazta a Pp. 81. §-ának (2) bekezdését, s ez alapján az alperes 25 000 Ft perköltséget köteles megfizetni az I. rendű felperesnek, mely az ügygondnok díját jelenti. A szakértői díjat és a kereseti illetéket az illetékmentes alperes, valamint a költségmentes I. rendű felperes helyett az állam viseli. Mivel 2012. november hó 22. napjáig az I. rendű felperest pártfogó ügyvéd képviselte, ezzel kapcsolatosan 33%-os pernyertességi arányt állapított meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, vagylagosan pedig annak hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítása mellett. Mindenekelőtt azt kifogásolta, hogy a perben megjelölt alperes egy nem létező szervezet, amellyel kapcsolatos keresetpontosításra az I. rendű felperes részéről nem került sor. Az ítélet ténybeli és jogi szempontból egyaránt megalapozatlan, iratellenes és önmagának ellentmondó. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében előírt kötelezettségét. Kifogásolta a tanúk kihallgatását és vallomásuk figyelembevételét, amelynek kizárólag az iratok késedelmes továbbítása tekintetében lett volna helye, ugyanakkor a tanúk nem lettek volna kihallgathatóak az I. rendű felperes egészségi állapotával összefüggésben, mert az a szakértői bizonyításra tartozott. A szakértői vélemény alapján az I. rendű felperes már a per megindításakor sem volt az ügyei viteléhez szükséges belátási képességének birtokában, ezért ő a saját személyében nem is a fogalmazhatta meg a kárigénye alapjául szolgáló sérelmeket, miáltal a perbeli legitimációja is hiányzik. Az ügygondnok utólag történt kirendelése nem orvosolhatta a kereset indításakor meglévő hibát, továbbá annak időpontjára tekintettel az I. rendű felperes kártérítési igénye amúgy is elévült.

A II-III. rendű felperések fellebbezési ellenkérelmükben az első fokú ítélet fellebbezett részének helybenhagyását kérték helyes indokai szerint és azzal, hogy az alperes a jogutód II-III. rendű felperések, mint egyetemleges jogosultak javára fizesse meg a megítélt összeget. Kérte az ügygondnoki díj megállapítását is.

Az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet részben elutasító rendelkezését. Az ítélet tábla a fellebbezést alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, ám abból részben téves következtetésre jutott.

Az alperes a fellebbezésében alappal kifogásolta a megnevezését, mert az valóban pontatlan volt, ám nem eredményezhette az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését, mert túl azon, hogy a II-III. rendű felperesek a fellebbezési tárgyaláson pontosították az alperes személyét, annak korábbi megjelölése sem vezetett félreértéshez, hiszen az alperes perbebocsátkozott, és érdemben védekezett a keresettel szemben.

Azt helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes részéről jelentős mulasztás történt a keresetlevél és az előzményi iratok beterjesztése alkalmával.

A II-III. rendű felperesek ezzel összefüggésben csupán hivatkoztak az emberi méltóság megsértésére, de annak megállapítását nem kérték, hanem kizárólag nem vagyoni kártérítésre tartottak igényt.

A személyiségi joghátrány automatikusan nem alapozta meg a nem vagyoni kártérítés iránti igényt. A nem vagyoni kárért való felelősségre is alkalmazandó, a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti általános felelősségi szabály értelmében a jogellenes magatartás a kártérítő felelősségnek csak az egyik feltétele. A jogellenes magatartás kár hiányában kárfelelősséget nem alapoz meg. Amennyiben a sérelmet szenvedett félnek bár megsértették a személyhez fűződő jogát, de őt ért hátrányt nem bizonyít, akkor nem vagyoni kár megállapításának sincs helye önmagában azon az alapon, hogy a károkozó megsértette a személyhez fűződő jogát. A hátrány a kárnál tágabb, szélesebb fogalom, és a személyi hátrányokat is magában foglalja (BDT1999.45.). Nem vagyoni hátrány hiányában nem vagyoni kártérítésnek nincs helye. Önmagában a jogsértés elkövetése annak jellegétől, súlyától és jogellenességétől függetlenül nem alapozza meg a nem vagyoni kártérítési igényt (BH1993.356.). Nem vagyoni kártérítést a fél akkor igényelhet, ha olyan hátrány bekövetkeztét bizonyítja, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez a nem vagyoni kárpótlás szükséges. A személyiségi jogsértés nem váltja ki szükségképpen a nem vagyoni kártérítés következményeit (Legfelsőbb Bíróság Pfv.E.20.844/2004/2.).

Az I. rendű felperes a nem vagyoni kártérítés megalapozásaként pszichés károsodásra hivatkozott.

Tény, hogy az I. rendű felperest 2007. augusztus hó 5. és 14. napjai között a Kórházban kezelték. A perben beszerzett szakvélemény szerint, ha az alperesi jogsértés időpontjában szellemi képességeinek még birtokában volt az I. rendű felperes, úgy ez az eljárás ok-okozati összefüggésben eredményezhette a belgyógyászati vizsgálatkor leírt organikus zavart. Az érzelmi zavar súlyossága enyhe fokú lehetett, ugyanis pszichiátriai kezelése, s ilyen irányú gyógyszeres kezelés nem vált szükségessé.

Az elsőfokú bíróság az alperes marasztalását ezen szakértői megállapításra alapította.

A szakértő által megállapított okozati összefüggés azonban az alperes mulasztása és az I. rendű felperes organikus pszichés zavara között kizárt, ugyanis az alperes számára az iratok és a keresetlevél továbbítására nyitva álló határidő 2007. július hó 25. napján járt le, amelyből következően kizárt, hogy az I. rendű felperes 2007. augusztus hó 5. napján

jelentkező pszichés zavarát a keresetlevél késedelmes továbbítása okozta volna. Ezt támasztja alá az is, hogy a II. rendű felperes - akkor még tanúként - tett vallomása szerint is első ízben 2007. szeptemberben beszélt ez ügyben az alperessel.

A felperesek által hivatkozott ezen hátrány tekintetében az okozati összefüggés hiánya zárja ki az alperes marasztalását, míg más hátrányt a felperesek nem bizonyítottak, amiért az ítélet tábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az első fokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatta, a keresetet teljesen elutasította, s ennek következtében mellőzte az alperes perköltségben való marasztalását, illetőleg a részleges felperesi pernyertesség megállapítását.

A II-III. rendű felperesek a fellebbezési eljárásban pervesztesek lettek, ahogy a pervesztességük az elsőfokú eljárásban is teljessé vált, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelesek az alperes javára perköltséget fizetni. Ennek jogtanácsosi munkadíjból álló összegét az ítélet tábla a Pp. 67. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontjára és (5) bekezdésére figyelemmel, de a (6) bekezdés alapján a kifejtett tevékenységhez igazodó mérsékelt összegben állapította meg a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapuló teljesítési határidő mellett.

A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelesek megtéríteni a pervesztes II-III. rendű felperesek.

A volt I. felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját a pervesztességére tekintettel az állam viseli a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-ának (2) bekezdése értelmében.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes ügygondnokának díját elmulasztotta megelőlegeztetni, valamint megállapítani, ezért ezt pótolta az ítélet tábla azzal, hogy az előlegezés elmaradása miatt azt a II-III. rendű felperesek közvetlenül kötelesek megfizetni az ügygondnok részére.

Debrecen, 2015. december hó 3. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, Dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő